

Secundaire kanker dodelijker

Als de focus op primaire kanker ligt

Van de redactie

Van elke twaalf kankerpatiënten die hun ziekte overleven zal er één op de lange termijn ook te maken krijgen met een andere vorm van kanker. Tot die slotsom komen Amerikaanse oncologen in een epidemiologische studie die is verschenen in *Cancer*. Volgens de cijfers die de Amerikanen verzamelden is de secundaire kanker vaak gevaarlijker en dodelijker dan de primaire kanker.

Focus

“Als artsen zorgen we voor mensen met kanker en volgen we onze patiënten natuurlijk nauwgezet”, vertelt onderzoeksleider en uroloog Karim Chamie, die als assistent-professor is verbonden aan de *David Geffen School of Medicine van de University of California*, in een video die in juli 2016 verscheen op de website van zijn universiteit. “We willen ervoor zorgen dat die kanker niet meer terugkomt. Maar soms zijn we daarbij zo gericht op die ene specifieke vorm van kanker, dat we over het hoofd zien dat onze patiënten ook een ander type kanker kunnen ontwikkelen. Eentje die niet is gerelateerd aan de kanker waarvoor we onze patiënt in eerste instantie hebben behandeld.”

*“Secundaire kanker is vaak
gevaarlijker en dodelijker
dan de primaire kanker.”*

De groep kankerpatiënten waarop Chamie doelt neemt toe als gevolg van de successen die oncologen boeken in de strijd tegen kanker. Elk jaar nemen de overlevingskansen van kankerpatiënten een beetje toe, en dus groeit ook het aantal mensen dat een vorm van kanker heeft overleefd - en helaas ook het aantal kankeroverlevers dat ook een secundaire vorm van kanker ontwikkelt.

Onderzoek

Chamie en zijn collega's bestudeerden de gegevens van meer dan twee miljoen volwassen Amerikanen, die tussen 1992 en 2008 waren opgenomen in de *Surveillance, Epidemiology and End Results*-database. In die database verzamelen artsen de gegevens van patiënten van veel voorkomende soorten kanker, zoals prostaatkanker, borstkanker, longkanker, dikkedarmkanker, blaaskanker en non-Hodgkin-lymfoom. Uit die gegevens konden de onderzoekers opmaken dat 8,1 procent van de kankerpatiënten in zijn of

haar leven nog een tweede keer met kanker te maken zal krijgen – en nogmaals, niet met een terugkeer van de kanker waarvoor de patiënt al is behandeld, maar voor een ander type kanker. Die 8,1 procent komt neer op 1 op de 12 patiënten.

Secundaire kanker dodelijker

De kans op het verschijnen van een secundaire type kanker neemt toe naarmate de tijd verder verstrijkt, en is afhankelijk van het type van de primaire kanker. Vooral na blaaskanker en non-Hodgkin-lymfoom is de kans op een secundaire kanker relatief hoog. Bij patiënten waarbij een secundaire kanker de kop opsteekt, zal 'slechts' 13 procent overlijden als gevolg van de primaire kanker, terwijl maar liefst 55 procent zal overlijden als gevolg van de secundaire kanker. Secundaire kanker is dus dodelijker dan primaire kanker.

Ruimere blik nodig

Chamie vreest dat oncologen secundaire kanker over het hoofd zien omdat

ze zich focussen op de primaire kanker. "De meeste voorkomende vorm van secundaire kanker bij mensen met blaaskanker is bijvoorbeeld longkanker", vertelt Chamie. "Op de tweede plaats komt prostaatkanker. Longkanker is goed op te sporen met CAT-scans van het bovenlichaam, maar bij blaaskankerpatiënten worden die lang niet altijd gemaakt. Prostaatkanker zie je in het bloed met een PSA-test, maar urologen die zorgen voor een blaaskankerpatiënten controleren niet routinematig op PSA." Chamie pleit voor een blikverruiming onder artsen die kankeroverlevers onder hun hoede hebben. "Het is niet vreemd dat we een secundaire kanker, die zoveel verschilt van de kanker die in het dossier van onze patiënt vermeld staat, over het hoofd kunnen zien. Maar we moeten wel voor die mogelijkheid open staan. Als we rekening houden met de mogelijkheid dat onze patiënten ook een ander type kunnen ontwikkelen, zullen we nog meer levens kunnen redden." ∞

- ∞ 9. Greenlee HA, Crew KD, Mata JM, McKinley PS, Rundle AG, Zhang W, Liao Y, Tsai WY, Hershman DL. A pilot randomized controlled trial of a commercial diet and exercise weight loss program in minority breast cancer survivors. *Obesity* (Silver Spring). 2013 Jan;21(1):65-76.
- ∞ 10. Aycinena AC, Valdovinos C, Crew KD, Tsai WY, Mata JM, Sandoval R, Hershman D, Greenlee H. Barriers to Recruitment and Adherence in a Randomized Controlled Diet and Exercise Weight Loss Intervention Among Minority Breast Cancer Survivors. *J Immigr Minor Health*. 2016 Jan 22. [Epub ahead of print].
- ∞ 11. Arnold M, Jiang L, Stefanick ML, Johnson KC, Lane DS, LeBlanc ES, Prentice R, Rohan TE, Snively BM, Vitolins M, Zaslavsky O, Soerjomataram I, Anton-Culver H. Duration of Adulthood Overweight, Obesity, and Cancer Risk in the Women's Health Initiative: A Longitudinal Study from the United States. *PLoS Med*. 2016 Aug 16;13(8):e1002081.

Overgewicht vergroot overlevingskans (pagina 20)

- ∞ 1. Albiges L, Hakimi AA, Xie W, McKay RR, Simantov R, Lin X, Lee JL, Rini BI, Srinivas S, Bjarnason GA, Ernst S, Wood LA, Vaishamayan UN, Rha SY, Agarwal N, Yuasa T, Pal SK, Bamias A, Zabor EC, Skanderup AJ, Furberg H, Fay AP, de Velasco G, Preston MA, Wilson KM, Cho E, McDermott DF, Signoretti S, Heng DY, Choueiri TK. Body Mass Index and Metastatic Renal Cell Carcinoma: Clinical and Biological Correlations. *J Clin Oncol*. 2016 Sep 6. pii: JCO667311. [Epub ahead of print].
- ∞ 2. Hakimi AA, Furberg H, Zabor EC, Jacobsen A, Schultz N, Ciriello G, Mikklinen N, Fiegoli B, Kim PH, Voss MH, Shen H, Laird PW, Sander C, Reuter VE, Motzer RJ, Hsieh JJ, Russo P. An epidemiologic and genomic investigation into the obesity paradox in renal cell carcinoma. *J Natl Cancer Inst*. 2013 Dec 18;105(24):1862-70.
- ∞ 3. Whiteman H. Obesity may prolong survival for kidney cancer patients. *MedicalNewsToday.com*, 9 September 2016.

Secundaire kanker dodelijker (pagina 22)

- ∞ Irwin K. Nearly 1 in 12 patients with a common cancer develop a second, unrelated malignancy. *UCLA.edu* July 13, 2016.
- ∞ Donin N, Filson C, Drakaki A, Tan HJ, Castillo A, Kwan L, Litwin M, Chamie K. Risk of second primary malignancies among cancer survivors in the United States, 1992 through 2008. *Cancer*. 2016 Jul 5. doi: 10.1002/ncr.30164. [Epub ahead of print].

FytoFacts: Amerikaanse ginseng (pagina 26)

- ∞ Wee JJ, Mee Park K, Chung AS. Biological Activities of Ginseng and Its Application to Human Health. In: *Herbal Medicine: Biomolecular and Clinical Aspects*. 2nd edition. Boca Raton (FL): CRC Press/Taylor & Francis; 2011. Chapter 8. Edited by Benzie IFF, Wachtel-Galor S.
- ∞ Greenfield J and Davin JM. *Medicinal Herb Production Guide*. 2004.
- ∞ Vuksan V, et al. American ginseng (*Panax quinquefolius* L) reduces postprandial glycemia in nondiabetic subjects and subjects with type 2 diabetes mellitus. *Arch Intern Med* 2000;160:1009-13.
- ∞ Vuksan V, et al. American ginseng (*Panax quinquefolius* L.) attenuates postprandial glycemia in a time-dependent but not dose-dependent manner in healthy individuals. *Am J Clin Nutr* 2001;73:753-8.
- ∞ Mucalo I, Jovanovski E, Vuksan V, Božikov V, Romić Z, Rahelić D. American Ginseng Extract (*Panax quinquefolius* L.) Is Safe in Long-Term Use in Type 2 Diabetic Patients. *Evid Based Complement Alternat Med*. 2014;2014:969168.
- ∞ Predy GN, et al. Efficacy of an extract of North American ginseng containing poly-furanosyl-pyransyl-saccharides for preventing upper respiratory tract infections: a randomized controlled trial. *CMAJ* 2005;173(9):1043-8.
- ∞ Scholey A, Ossoukhova A, Owen L, et al. Effects of American ginseng (*Panax quinquefolius*) on neurocognitive function: an acute, randomised, double-blind, placebo-controlled, crossover study. *Psychopharmacology (Berl)*. 2010 Oct;212(3):345-56.
- ∞ Ossoukhova A, Owen L, Savage K, et al. Improved working memory performance following administration of a single dose of American ginseng (*Panax quinquefolius* L.) to healthy middle-age adults. *Hum Psychopharmacol*. 2015 Mar;30(2):108-22.
- ∞ Chen EY, Hui CL. HT1001, a proprietary North American ginseng extract, improves working memory in schizophrenia: a double-blind, placebo-controlled study. *Phytother Res*. 2012 Aug;26(8):1166-72.
- ∞ Li B, Wang CZ, He TC, et al. Antioxidants potentiate American ginseng-induced killing of colorectal cancer cells. *Cancer Letters*. 2010;289(1):62-70.
- ∞ Li XL, Wang CZ, Sun S, et al. American ginseng berry enhances chemopreventive effect of 5-FU on human colorectal cancer cells. *Oncol Rep*. 2009 Oct;22(4):943-52.
- ∞ Lee TK, O'Brien KF, Wang W, et al. Radioprotective